

SENSE BARRIS NO HI HA BARCELONA

ZONA NORD

Diari del Pla de Barris. Març 2020

Gratuït. Agafa'm!

Ajuntament de
Barcelona

PLA DE
BARRIS
BARCELONA

Sumari

- 1
Portada
- 2
Editorial
- 3
Dia a dia,
barri a barri
- 4/5
Accions
- 6/7
Projecte
fotogràfic
- 8
Canal barri
- 9
El Pla de Barris
en xifres
- 10
La crònica
- 11
L'entrevista
- 12
Memòries
a la contra

Editorial

Un barri són els nens i les nenes jugant a la plaça, la conversa a la cua del forn amb la veïna que fa dies que no veus, els avis fent la partida de petanca sota un arbre, el grup de mares de l'AMPA preparant el Carnestoltes i milions de petits moments en què la ciutat es fa comunitat. El barri és també la memòria enganxada a les pedres de les cases i a l'asfalt dels carrers: les lluites per aconseguir barris dignes, les assemblees a l'associació de veïns, cada desnonament aturat posant-hi el cos per evitar vides trencades, les manifestacions demanant una biblioteca, un autobús o un camp de futbol, i els milers de moments en què els veïns i veïnes s'han arremangat per exigir, resoldre o construir respostes a les necessitats socials de la comunitat. I els barris també són la llavor de futur, allà on el Wang, el Carlos, la Mariona, l'Ayla, el Mohamed, la Cristina, el Marcelo, el Ferran, mentre juguen junts al pati de l'escola o a la plaça, van donant forma a la Barcelona que ja és aquí.

El Pla de Barris és només un instrument per ajudar a enfortir la vida a la ciutat i per combatre la soledat i l'individualisme, que amenacen el que és més indispensable per als éssers humans: viure en comunitat. El Pla de Barris és una taula parada per seure-hi, discutir i posar-se a treballar amb tots els qui estimen els carrers que trepitgen. S'han dut a terme centenars de projectes, s'han arreglat escoles i places, s'han fet classes de música i plans d'ocupació, s'han rehabilitat edificis i s'han fet programes per a la gent gran, però el més important no és res de tot això. El que és fonamental és haver millorat una mica la vida de barri, la que ens fa sentir acompanyats, la que ens fa aixecar la persiana i llevar-nos amb un somriure i ganes de sortir al carrer.

Sense barris no hi ha ciutat, però el barri no són només els edificis i els carrers; un barri és una comunitat de ciutadans que se'l fan seu, que el viuen i el pateixen i, sobretot, que es comprometen amb el seu futur. Gràcies a tots els que cada dia ajudeu a fer del vostre barri un lloc millor per viure-hi.

Ada Colau Ballano
L'Alcaldeessa de Barcelona

Edita
Ajuntament de Barcelona
Cap editorial
Mar Padilla
Consell redactor
Equip del Pla de Barris
Redacció
Joan B. Roselló
Lorena Montón
Mar Padilla
Esperança Sierra Serra
Direcció d'art i disseny
Agitació Gràfica
Mot
Impressió
Rotimpres
© Textos: els autors
© Il·lustracions: els autors
© Fotografies: els autors
Aquest diari ha estat confeccionat amb paper reciclat i imprès localment.
Març de 2020

Educació, la llavor del futur

L'Ajuntament de Barcelona, a través del Pla de Barris, vol garantir les màximes oportunitats per a tots els infants i adolescents, especialment aquells que *a priori* pateixen certs desavantatges, ja siguin lingüístics, econòmics o culturals, com ara els habitants dels barris de la Zona Nord de Barcelona.

REDACCIÓ —

Un dels programes que ajuda a revertir les desigualtats en l'educació és el de la incorporació de nous perfils professionals a les escoles. Davant determinades situacions de vulnerabilitat, és necessària la formació d'equips més transversals que puguin treballar els problemes des del vessant psicosocial. En aquest punt, tots els centres educatius de la Zona Nord han ampliat l'equip docent amb psicòlegs, educadors, tècnics d'integració social, mestres especialistes en audició i llenguatge, i tècnics del centre de recursos educatius per a alumnes amb trastorns del desenvolupament i la conducta. Amb aquests nous perfils, l'atenció als infants i a les seves famílies serà més eficaç i personalitzada. D'una altra banda, Prometeus és un projecte de nova implantació que se centra en els estudiants i les estudiants de batxillerat. La seva missió és motivar, incentivar, acompanyar i tutoritzar joves amb dificultats i frens específics (econòmics, lingüístics, d'expectativa educativa o d'imaginari) per tal que puguin accedir a la universitat. El jovent de Prometeus té assegurat el suport i l'acompanyament individualitzat durant tot el cicle

01

02

01 Un total de 1.300 alumnes participen al programa EducArtS.

02 El Pla de Barris de la Zona Nord duu a terme 10 accions en l'àmbit de l'educació.

universitari per tal que puguin anar superant els obstacles que aparèixen al llarg dels estudis, ja siguin econòmics, acadèmics o emocionals. Si parlem de les nenes i els nens d'entre sis i setze anys, un dels programes que més impacte ha tingut als barris de la Zona Nord és EducArtS, dirigit als itineraris de primària, en una primera fase, i de secundària, en la segona. La seva filosofia és posar fi a les desigualtats educatives a través de la música, la dansa i les arts escèniques. Amb la col·laboració de totes les escoles de la Zona Nord, les seves accions han arribat a implicar fins a un total de 1.300 alumnes. Té l'objectiu de millorar competències d'expressió oral i escrita i de benestar emocional, i incentivar la cooperació i la solidaritat mitjançant tallers de música, teatre, dansa i arts plàstiques.

Pel que fa als infants en edat d'assentar la mecànica i comprensió lectora, cal mencionar el programa Menjallibres. Impulsat conjuntament per l'IMEB (Institut Municipal d'Educació de Barcelona), el Consorci d'Educació i el Consorci de Biblioteques, es dirigeix a nenes i nens de set a nou anys i cerca desenvolupar les competències lectores, així com també fomentar el gust per la lectura. Amb la participació de tres escoles del barri (Eli-senda Montcada, Ferrer i Guàrdia i Ciutat Comtal), les activitats es van fer a la Biblioteca Zona Nord els dimarts i dijous de 17 a 18 h. El projecte no només té en compte els infants, sinó que també posa l'accent en les seves famílies perquè, amb les orientacions i pautes dels experts, puguin introduir la lectura en els seus hàbits quotidians i de relació amb els seus fills i filles, ajudant-los i motivant-los en la lectura per seguir millorant les seves competències lectores, necessàries per a un bon seguiment escolar. L'èxit de Menjallibres ha estat rotund, ja que, de les 60 places que hi ha, la mitjana d'ocupació és de 54. —

EducArtS

Com posar la canalla en dansa

Ester Bonal és la directora artística d'EducArtS, entitat que codirigeix amb Estefania Soler, que és qui coordina les activitats. Hi parlem perquè ens expliqui amb més detall aquesta singular iniciativa. "A petició de les escoles de la Zona Nord, després d'un projecte previ desenvolupat amb Xamfrà, entitat que dirigeixo, i amb la col·laboració amb l'ONG Educo, vam elaborar EducArtS, un programa basat en l'educació, les arts i l'acció social. La intenció és treballar tant des de dins com des de fora de l'escola i garantir el dret a l'accés a la participació artística i cultural de criatures que estan en situació de desigualtat i desequilibri per temes de territori, econòmics o escolars. La nostra tasca és fomentar les competències lingüístiques i comunicatives. En aquest moment, per exemple, treballem aspectes com la convivència i la comunicació no violenta entre els alumnes. Una altra part important de la nostra feina també és promoure la col·laboració entre escoles i potenciar la filosofia de treball en xarxa amb altres entitats (Cruïlla, elParlante, Ubuntu...). Si parlem de resultats, la nostra perspectiva és que això funciona. Hem vist moltes nenes i nens que han crescut amb nosaltres i han acabat cursant Magisteri Musical o bé han obtingut beques d'estudis superiors d'arts escèniques. I és que, com deia Pàniker, eduques més pel que ets que no pas pel que dius."

01

02

01/02 Alumnes dels centres educatius del barri a la rua de carnestoltes.

Zona Nord

Accions

REDACCIÓ —

El Pla de Barris de la Zona Nord és una realitat de més de 70 accions en marxa, però és, sobretot, una immensa trama de persones amb un motor comú: la lluita contra les desigualtats. Aquesta trama demostra com podem canviar les coses gràcies a les reflexions, el treball i l'empenta d'un munt de persones: les que conformen els grups impulsors de cada pla —formats per veïnes i veïns de cada barri—, les que formen part dels equips municipals del districte de Nou Barris, i els membres de desenes d'entitats, associacions i cooperatives de cada barri. A continuació us expliquem algunes d'aquestes 70 accions.

Futur Casal de Joves a la Zona Nord
Generació ZN

Durant el transcurs d'implantació del Pla de Barris a la Zona Nord, les accions destinades a joves han agafat rellevància a mesura que s'anava desenvolupant. Així, tota mena de propostes destinades a reforçar el teixit associatiu juvenil, a millorar-ne l'ocupabilitat, a fomentar un lleure saludable i amb mirada comunitària, s'han desplegat arreu del barri. I un dels efectes col·laterals de totes aquestes iniciatives ha estat l'empoderament de certs joves, que, seguint la tradició associativa del barri, han creat el nou Casal de Joves de la Zona Nord, tot i que encara no tenen un espai concret on desenvolupar-hi les iniciatives. Així, el Pla de Barris ha posat a la seva disposició un dinamitzador que forma els joves en matèria de gestió d'entitats i de producció i execució d'activitats a fi d'ajudar-los a construir i a consolidar aquest projecte. La figura del dinamitzador actua també com a pont entre el futur casal i altres grups, entitats, serveis i equipaments de la Zona Nord i del districte de Nou Barris.

Milliores de connectivitat entre Torre Baró i Ciutat Meridiana
I avall que fa pujada

Torre Baró i Ciutat Meridiana són dos dels barris amb una orografia més complexa i urbanament fracturada de tot Barcelona. Des de la formació d'aquests barris, aquest fet ha condicionat la vida dels seus habitants, ja que afecta tant la seva mobilitat com la capacitat de generar espais públics per fer-hi activitats socials i comunitàries. A fi d'acabar amb aquest deute històric que té la ciutat de Barcelona amb la Zona Nord, s'han impulsat un seguit de mesures per pal·liar els efectes d'un pla urbanístic antiquat i arcaic que no respon a les actuals necessitats dels veïns i les veïnes. La primera ha estat la creació d'EiMeuBus, un servei d'autobús a demanda que funciona amb sol·licituds rebudes amb antelació i adapta el recorregut segons les necessitats. El vehicle connecta la part alta de Torre Baró amb la part baixa, que és on es troben la majoria de comerços i serveis del barri. EiMeuBus transporta una mitjana de 1.400 passatgers al mes. La segona mesura serà la col·locació d'escaleres mecàniques entre el carrer de les Agudes i la plaça del metro de Ciutat Meridiana. A més a més, la intervenció també inclou la reurbanització de la zona verda adjacent, la creació d'una nova àrea de jocs infantils i la millora de la tanca perimetral de l'Escola Ferrer i Guàrdia.

01

Per ajudar a seguir estudiant o a treballar
Programa de convalidació d'estudis cursats a l'estranger

Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona, de la Zona Nord, són alguns dels barris amb més gent jove de la ciutat de Barcelona. Alguns d'aquests joves van néixer a la ciutat, però n'hi ha molts d'altres que hi han arribat no fa tant de diferents indrets, des del continent africà, americà, europeu o asiàtic. A l'hora de tenir estabilitat en la seva vida, continuar amb els seus estudis i fer recerca de feina, una pedra amb què ensopeguen moltes d'aquestes veïnes i veïns —joves o no tant joves— novinguts, és la convalidació dels seus estudis acadèmics. Per això, des del Pla de Barris, i de la mà de la xarxa Nou Barris Acull, que treballa per la convivència i la inclusió als barris, s'ha coordinat un equip de professionals per atendre les sol·licituds de convalidació d'estudis realitzats a l'estranger. Aquest equip ofereix servei d'assessorament i acompanyament jurídic per facilitar que les persones que hagin cursat els seus estudis no universitaris a l'estranger puguin dur a terme la seva homologació al sistema educatiu estatal. A banda d'aquesta ajuda jurídica, el programa també ofereix subvenció econòmica per a postil·les, compulses, taxes o traduccions jurades que poden tenir costos molts alts. Aquest projecte s'ofereix als veïns i veïnes de la Zona Nord des del maig del 2018 i des del començament del 2019, també se'n beneficien les persones que viuen a la Trinitat Nova i les Roquetes.

EiMeuBus és un servei d'autobús a demanda que funciona amb sol·licituds rebudes amb antelació

- 01 Més de 600 persones registrades són usuàries d'EiMeuBus.
- 02 Un grup de joves de la Zona Nord han consituït una nova associació que s'anomena Casal de Joves.
- 03 Campanya de comunicació del programa de convalidació d'estudis.
- 04 Una finca a l'avinguda dels Rasos de Peguera que forma part del programa de rehabilitació de finques vulnerables.
- 05 Imatge del que serà el nou espai del Campillo de la Virgen.
- 06 La reforma a la zona esportiva generarà un nou espai verd al barri de Ciutat Meridiana.
- 07 La nova oficina del Pla de Barris, a l'avinguda d'Escolapi Càncer, 6.

03

El programa també ofereix ajudes per a postil·les, compulses, taxes o traduccions jurades.

Milliores de les instal·lacions esportives

Barri esportiu, veïnat saludable

L'esport és un dels eixos que més cohesió social genera. Per aquest motiu, als barris de la Zona Nord de Barcelona s'hi estan duent a terme tres accions per tal d'oferir al veïnat els equipaments i les infraestructures necessàries per exercitar-se i dur una vida saludable. A Torre Baró, el descampat que duu el nom de Campillo de la Virgen es remodelarà i s'hi farà un espai cobert amb pistes de futbol, de bàsquet i una zona de pícnic. També s'instal·laran uns vestuaris al costat del club de petanca i un nou enllumenat, i s'hi faran millores del clavegueram. El cost d'aquesta intervenció serà aproximadament d'un milió d'euros. Un dels altres punts intervinguts és la zona de l'antic camp de futbol de Ciutat Meridiana. Tot i la seva degradació, l'espai, conegut com a Zona Esportiva Provisional, era utilitzat de forma esporàdica per part del veïnat per a activitats comunitàries diverses (festes majors, revetlles, concerts...). Així, la seva reurbanització i els futurs usos s'han definit després d'un procés participatiu amb el veïnat. El resultat serà un projecte que inclou la incorporació d'una pista de bàsquet, una pista d'equavòlei (variant equatoriana del vòlei), jocs infantils, zona oberta amb múltiples funcions, instal·lacions de màquines de fitnes, circuits gimnàstics, noves zones de petanca i una pèrgola amb espai específic per a lavabos i emmagatzematge. Finalment, la millora dels vestidors del camp de futbol de Ciutat Meridiana és la tercera de les accions que el Pla de Barris destina a l'esport a la Zona Nord. La construcció d'uns nous vestidors ha millorat la dotació de les instal·lacions quant a comoditat i accessibilitat, i ha permès als seus usuaris i usuàries gaudir d'un equipament modern i competitiu.

05

06

04

Habitatge

Un dret com una casa

L'arribada del Pla de Barris a la Zona Nord ha suposat un nou impuls a les polítiques d'habitatge municipals per als barris que la formen. A més de reforçar els serveis existents, s'han creat nous projectes i programes que tenen com a fita millorar les condicions d'habitabilitat del barri. La creació de la nova Oficina d'Habitatge, ubicada a l'Espai Zona Nord, n'és un bon exemple. L'espai, obert des del desembre del 2019, allotja també la seu de l'Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC) i el Punt d'Assessorament Energètic. Aquest nou equipament ofereix atenció personalitzada sobre qualsevol tràmit relacionat amb l'habitatge, des de gestions amb les administracions i informació sobre els ajuts disponibles fins a assessorament jurídic, que inclou la intervenció i la mediació en casos de desnonament per part del SIPHO. La confluència en un mateix espai d'aquests tres serveis pretén oferir una atenció integral al veïnat i fomentar-hi les sinergies. Un altre dels projectes en matèria de lluita contra la vulnerabilitat residencial implementat a la Zona Nord és el programa d'atenció psicosocial a persones en situació de vulnerabilitat residencial, que presten el Col·lectiu Sísifo i l'Associació de Veïns Ciutat Meridiana. En altres paraules, dota les famílies amb problemes d'exclusió residencial d'eines de benestar emocionals, com la resiliència i l'empoderament, per fer front a experiències tan traumàtiques com el desnonament. El programa compta també amb un protocol d'actuació d'emergència per als casos més extrems. Des del mes de maig de 2018 s'han atès 81 famílies i s'han fet 44 atencions d'emergència en situacions de desnonament. Per últim, cal mencionar el programa de rehabilitació de finques del Pla de Barris. Aquest programa, transversal a totes les zones on es desenvolupa el Pla de Barris, destina ajudes econòmiques específiques a la rehabilitació de les finques més degradades i amb una vulnerabilitat social més alta. El pressupost total del programa és de 16,2 milions d'euros, i 10 han estat els edificis beneficiats dels barris de la Zona Nord de Barcelona.

S'han creat nous projectes i programes que tenen com a fita millorar les condicions d'habitabilitat del barri

Zona Nord

Nous locals a la Zona Nord

Respostes aquí i ara

Per tal de facilitar l'accés dels veïns i les veïnes de la Zona Nord a l'Administració pública de l'Ajuntament, recentment s'han adequat dos locals que apropen els diferents serveis que el municipi ofereix a la ciutadania. El primer és el local del Pla de Barris. Els projectes que desenvolupa i implanta el Pla sovint impliquen la col·laboració de les diverses entitats municipals i els agents socials, econòmics i culturals del barri. D'aquesta manera, el fet de reunir en un mateix espai determinades oficines disgregades en el mapa de la Zona Nord significa oferir una atenció i un servei a la ciutadania millors. Així, el local del Pla de Barris busca cobrir aquesta necessitat mitjançant l'agrupació dels diversos organismes municipals que tenen més sinergia, és a dir, els serveis del Districte, Barcelona Activa, el mateix Pla i tots els equips i personal que els integren. El segon local ubica en un mateix edifici l'Oficina d'Atenció a la Ciutadania, el Punt d'Assessorament Energètic i l'Oficina d'Habitatge. L'objectiu de reunir aquests tres serveis és generar dinàmiques de treball cooperatives i establir determinades sinergies per tal d'oferir una atenció municipal integral completament personalitzada. En ambdós casos, la millora de l'eficiència i la rapidesa en l'actuació, així com la coordinació entre organismes, seran ràpidament visibles i beneficioses per a la ciutadania i els habitants i les habitants del barri.

07

Edu Ponces / Ruido Photo — Ciutat Meridiana

Un de cada dos diumenges els membres del Club de Petanca de Ciutat Meridiana juguen al seu barri contra un altre equip. Abans de començar la partida serveixen un esmorzar "de forquilla" per a tots els participants, 2018.

Toni Arnau / Ruido Photo — Torre Baró

L'hivern és molt trist a Torre Baró, tothom es tanca a casa, Encarna Martínez, 72 anys, veïna de la part alta del barri, 2018.

Tanit Plana — Vallbona
Aquí delante teníamos pinos... muchos pinos, 2018.

Aquestes fotografies formen part de la col·lecció "Setze barris. Mil ciutats: Fotografies per a altres relats de Barcelona", exposada des del 16 de febrer fins al 31 de març del 2019 a l'edifici del Borsí (plaça de la Verònica, al barri Gòtic).

**EL SUPLEMENT
DIARI DEL PLA DE BARRIS**

A BARCELONA REVERTIM LES DESIGUALTATS ENTRE ELS BARRIS DE LA CIUTAT

El Besòs i el Maresme
La Verneda i la Pau
El Bon Pastor i Baró de Viver
La Trinitat Nova
Zona Nord
La Trinitat Vella
Les Roquetes
Sant Genís dels Agudells i la Teixonera
La Marina
El Raval sud i el Gòtic sud

Editorial
L'educació als barris
Barris d'oficis

Pàg. 2-3

Mapa de les obres
del Pla de Barris

Pàg. 4-5

Accions del Pla
de Barris

Pàg. 6-7

Entrevista a la contra:
Oriol Nel·lo

Pàg. 8

L'educació als barris, una arma carregada de futur

01

REDACCIÓ —

En la lluita contra les desigualtats, el Pla de Barris, conjuntament amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, el Consorci d'Educació i l'Institut de Cultura de Barcelona, desenvolupa un centenar d'actuacions —quantitaves i qualitatives— per millorar l'educació en els barris més vulnerables. L'Ajuntament de Barcelona ha invertit 29 milions d'euros en posar en marxa obres de millora d'estructura, implementar tecnologies de la informació i la comunicació, i reforçar els equips pedagògics amb la incorporació de perfils socials als centres escolars. Aquestes millores han arribat a escoles bressol, centres d'infantil i primària, i instituts dels 16 barris del Pla de Barris, com per exemple l'institut escola Trinitat Nova, el Til·ler, l'institut Rambla Prim o l'escola Bàrkeno.

"No hem de deixar mai els professors sols", diu el Joan Artigal, el director del nou institut Trinitat Nova, al barri del mateix nom. El Joan creu que la veritable arma educativa és la suma d'una comunitat formada per l'escola, la família, el barri i les administracions, amb objectius comuns. Aquesta escola, amb una proposta educativa global i la seva remodelació integral, va pel camí de ser un nou pol educatiu de referència a Barcelona. Un dels pilars d'aquest projecte és oferir una educació de llarg alè, un camí que comença en l'escola bressol i acaba al batxillerat. La segona idea és que l'escola ha de ser un espai obert a tot el veïnat, una nova biblioteca-mediateca i el gimnàs, uns espais que es vol que siguin oberts al barri per a ús de tots els veïns i veïnes, dins i fora de l'horari escolar. El tercer pilar d'aquest centre és que inclou la comunicació audiovisual com a eix transversal per a totes les edats.

Com a la Trinitat Nova, la cultura i la seva expressió en les diverses disciplines artístiques (música, circ, teatre, dansa, audiovisuals, plàstica, poesia...) ha entrat a totes les escoles i instituts amb el programa Pla de Barris, amb el convenciment que l'art ajuda a crear un entorn més atractiu, i permet treballar competències relacionals i valors com el compromís, el treball en grup, la convivència, l'esforç, entre altres, a la vegada que ofereix experiències artístiques a nenes i nens que, sovint, no tenen l'oportunitat d'experimentar. La Caixa d'Eines (catàleg de propostes artístiques que ajuden les escoles a triar el projecte que més s'adeqüi a les seves necessitats), EducArtS (proposta artística a les escoles de Zona Nord de Nou Barris) i la proposta d'audiovisual o música com a eix vertebrador de tot el projecte educatiu de l'le Trinitat Nova o el Til·ler de Bon Pastor són exemples que expliquen aquesta voluntat.

Les propostes de Vozes (ensenyaments musicals, especialment instruments de corda i corals),

02

Integrasons (orquestes de percussió) i EducArtS (música, circ, teatre i dansa) permeten que fora de l'horari escolar els nens i les nenes puguin seguir gaudint de la cultura si així ho desitgen.

No hem d'oblidar la importància de l'educació en el lleure, on també diversos informes ens alerten de les desigualtats existents en l'oferta entre uns barris i altres de la ciutat. Per aquest motiu el Pla de Barris, juntament amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, impulsa el projecte Babab (creació de nous espais i caus, i suport als existents) i el projecte Temps de Joc (espai de trobada els dissabtes al matí on l'esport s'utilitza com a eina educativa). —

01 Participants del programa EducArtS a la rua de Carnestoltes.

02 Un alumne aprèn circ amb el programa Caixa d'Eines.

Barris d'Oficis: una oportunitat real d'aprendre treballant

L'ocupació com a prioritat per combatre les desigualtats

03

REDACCIÓ —

Un grup d'alumnes rep classes per aprendre a cuidar persones dependents. Entre tots fan un mural: s'han dibuixat ells mateixos cuidant uns avis en un espai luminós, a l'aire lliure. En una cantonada del mural s'hi llegeix: "Un moment nou, diferent i millor." Parlen dels avis i d'ells mateixos. Molts d'aquests alumnes tenen més de 50 anys i fins fa poc vivien en l'atur o encadenant treballs precaris. Amb el programa Barris d'Oficis, la seva sort ha canviat. El Mariano, conegut per tothom com el Marian a Sant Genís dels Agudells, treballava els matins cuidant un home de 89 anys amb demència senil, als migdies en un magatzem i a les tardes a un bar. "Tot per una miseria", diu. Ara, el Mariano té probabilitats reals que millori les seva situació laboral i, amb ella, el seu futur. Des del 2019 el Mariano és una de les 75 persones que cursa el Barris d'Oficis, un programa de treball i formació que inclou un contracte laboral d'un any, a jornada completa i amb unes condicions salarials dignes. D'aquesta manera, els alumnes seleccionats poden dedicar tot el seu temps i la seva energia a aprendre un ofici sense interrupcions, ja que reben un sou i, per tant, tenen la seguretat que al llarg de tot aquest temps podran

- 03 Una tarda en una classe del programa Barris d'Oficis.
04 Una veïna de la Marina promociona el programa La Marina Dona Empenta.
05 Participants al projecte Las Magas, a la Trinitat Vella.

04

pagar les factures mensuals. El Mariano és conscient que aquest programa és un tren que no pot deixar escapar: "Em donen un bon títol, em paguen i m'ajuden a buscar feina." I creu en el seu nou futur com a cuidador: "D'alguna manera, és una feina que ja he fet, m'agrada la gent i tinc facilitat per relacionar-me, la veritat", diu convençut.

Una tarda d'hivern, a les classes del programa Barris d'Oficis, el Mariano, amb 29 companys i companyes més, rep les indicacions de la Macarena, la professora que ensenya les primeres nocions sobre la percepció de les cures i el treball entre persones. Toca parlar sobre el respecte al temps i a la paraula dels altres, aprendre a escoltar i a teixir de forma metafòrica —i també real, amb un joc de corda— una xarxa de confiança i suport. Al llarg dels pròxims mesos, els alumnes rebran també formació de pautes d'higiene, alimentació, mobilitat o acompanyament social per millorar la qualitat de vida de les persones que cuidaran.

La Mireia Donés és coordinadora de Barris d'Oficis a la Fundació Sant Joan de Déu, una de les entitats que desenvolupa el programa. Li brillen els ulls quan parla del repte que suposa: "Les persones que fan el curs són molt heterogènies, i han viscut situacions vitals diferents i complexes."

El programa Barris d'Oficis, adreçat a persones residents als barris on l'Ajuntament de Barcelona desplega el Pla de Barris, ofereix aquesta formació d'atenció sociosanitària a persones en situació de dependència, però també d'altres feines, com auxiliar sociosanitari, cura de persones en situació de dependència, neteja industrial i gestió de residus, i manteniment i reparació. —

A diferents necessitats, diferents respostes

05

REDACCIÓ —

Una de les causes més importants que defineix la desigualtat és el nivell d'atur i la precarietat laboral. Per tant, ja des dels inicis del Pla de Barris, l'activació econòmica dels barris ha estat un objectiu bàsic del programa. Amb un pressupost de més de 10 milions d'euros, s'han posat en marxa més de 70 projectes i programes per reduir l'atur i millorar les oportunitats laborals des de diferents fronts, amb respostes més adequades a necessitats diferents, sumant esforços amb Barcelona Activa, amb els equips de districte i amb la xarxa d'entitats de cada territori. El programa Barris d'Oficis treballa en l'àrea de la formació i el foment de l'ocupació i sempre amb perspectiva de gènere, i n'hi ha molts altres. Per a les empreses ubicades als polígons industrials s'ha posat en marxa un pla de dinamització que ofereix serveis d'estratègia de vendes o d'acompanyament i treball de *networking* en fires de la ciutat. També s'han engegat a tots els barris una sèrie d'accions d'impuls de l'economia social i solidària, com el cas de Las Magas a la Trinitat Vella, un projecte per formar-se en l'elaboració de vestuari d'espectacles. Una altra de les línies de treball és la dinamització econòmica en el mateix barri, que ajuda a finançar iniciatives posades en marxa pel mateix veïnat, moltes vegades com a resposta a la brutal crisi econòmica dels últims anys. —

L'àmbit d'activació econòmica del Pla de Barris ha posat en marxa més de 89 programes per millorar les oportunitats laborals

Sense barris no hi ha Barcelona

Mapa d'obres del Pla de Barris

El Raval sud i el Gòtic sud

- 01. Reurbanització i millores dels jardins de les Voltes d'en Cirés per potenciar l'ús i la programació d'activitats per al veïnat als equipaments del voltant dels jardins.
- 02. Reurbanització i millores de la rambla del Raval, plaça de Salvador Seguí i plaça de Vázquez Montalbán per dinamitzar els espais, potenciar-hi els usos veïnals, afavorir la convivència i connectar els tres espais.
- 03. Millores als Jardins de Sant Pau del Camp.
- 04. Millores de la façana del Centre Cívic Drassanes.
- 05. Millores dels espais d'entrada de les escoles Drassanes, Rubén Darío, i Collaso i Gil.
- 06. Remodelació de la plaça de Sant Miquel: nou espai sense cotxes i ampliació de la zona de jocs.

La Marina

- 07. Nou espai per a joves i entitats del barri de la Marina.
- 08. Millores dels entorns de l'espai públic de l'antiga colònia Santiveri.
- 09. Renovació i millora dels Jardins de la Mediterrània.
- 10. Instal·lació de nous ascensors verticals a la zona del Polvorí.
- 11. Nova pista de bàsquet als Jardins Can Farrero.
- 12. Reurbanització i millores de la zona verda del carrer de la Química.
- 13. Construcció d'un *skate park* a la plaça del Moviment Obrer.
- 14. Millores a l'Escola Enric Granados.
- 15. Millores a la sala de teatre de l'Escola Bàrkeno.

Sant Genís dels Agudells i la Teixonera

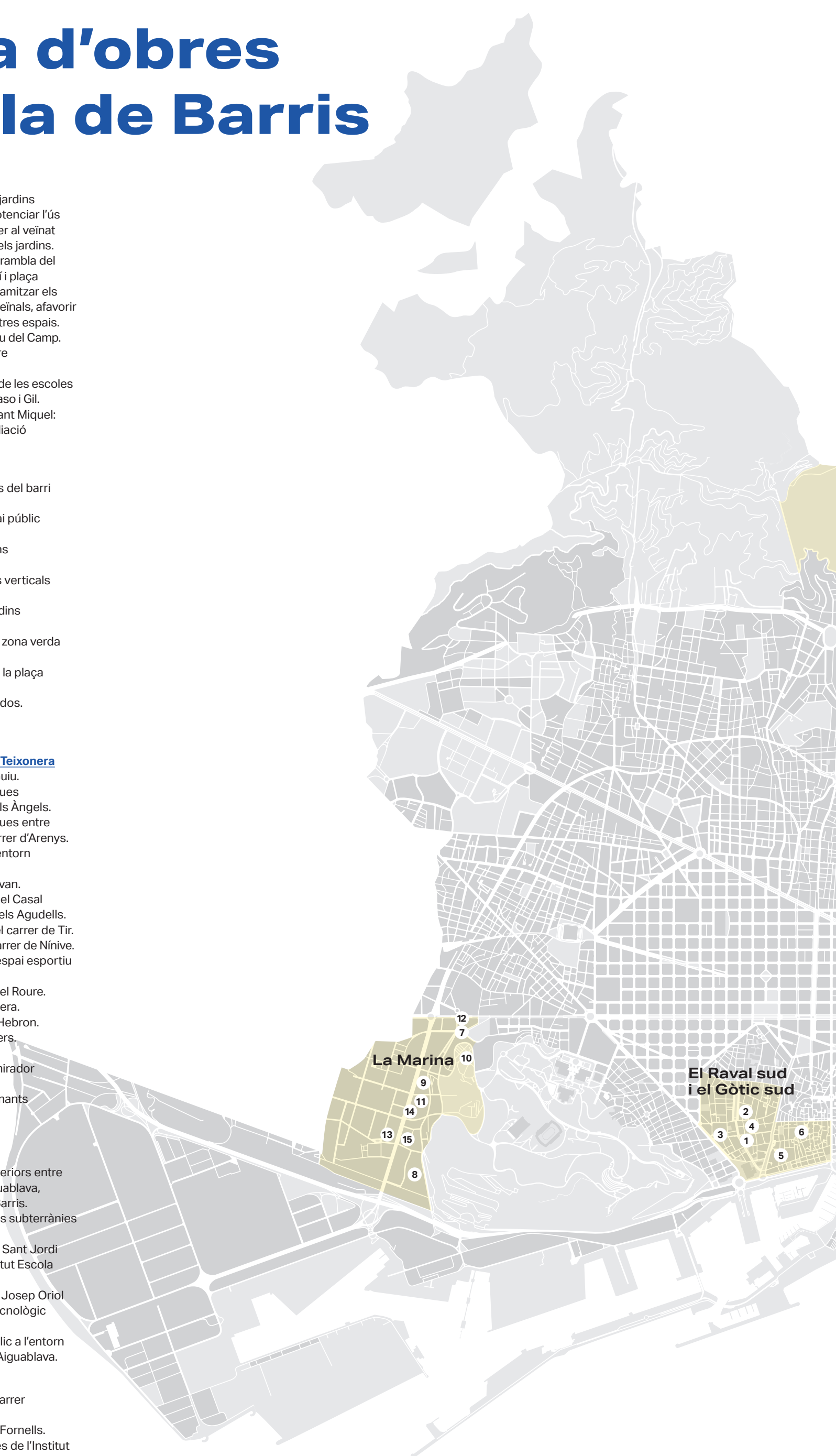
- 16. Millores a la plaça de Matías Guiu.
- 17. Instal·lació d'escaleres mecàniques al carrer de la Mare de Déu dels Àngels.
- 18. Instal·lació d'escaleres mecàniques entre el carrer de Samaniego i el carrer d'Arenys.
- 19. Reurbanització i millores de l'entorn de la masia Can Soler.
- 20. Reurbanització del carrer d'Olvan.
- 21. Reurbanització dels entorns del Casal de Gent Gran de Sant Genís dels Agudells.
- 22. Reurbanització dels jardins del carrer de Tir.
- 23. Reurbanització i millores del carrer de Nínive.
- 24. Reurbanització i millores de l'espai esportiu de La Campa.
- 25. Millores a la plaça de la Font del Roure.
- 26. Millores a la plaça de la Teixonera.
- 27. Millores a la plaça de la Vall d'Hebron.
- 28. Millores a la plaça dels Garrofers.
- 29. Millores a la plaça d'Isop.
- 30. Creació d'un nou parc urbà i mirador al carrer de Santa Rosalia.
- 31. Instal·lació d'escaleres per a vianants al carrer de Sant Crispí.
- 32. Millores a la Casa Taxonera.

La Trinitat Nova

- 33. Reurbanització dels espais interiors entre els carrers de Portlligat, d'Aiguablava, de Maria Zambrano i de Nou Barris.
- 34. Arranjament de les connexions subterrànies de la Casa de l'Aigua.
- 35. Remodelació total de l'Institut Sant Jordi i creació d'un nou centre: Institut Escola Trinitat Nova.
- 36. Millores a l'antiga Escola Sant Josep Oriol per convertir-la en l'Institut Tecnològic de Barcelona
- 37. Millores puntuals a l'espai públic a l'entorn dels carrers de la Pedrosa i d'Aiguablava.

Les Roquetes

- 38. Reurbanització i millores del carrer de Mina de la Ciutat.
- 39. Reurbanització de la plaça de Fornells.
- 40. Millores del pati i la sala d'actes de l'Institut Escola Turó de les Roquetes.

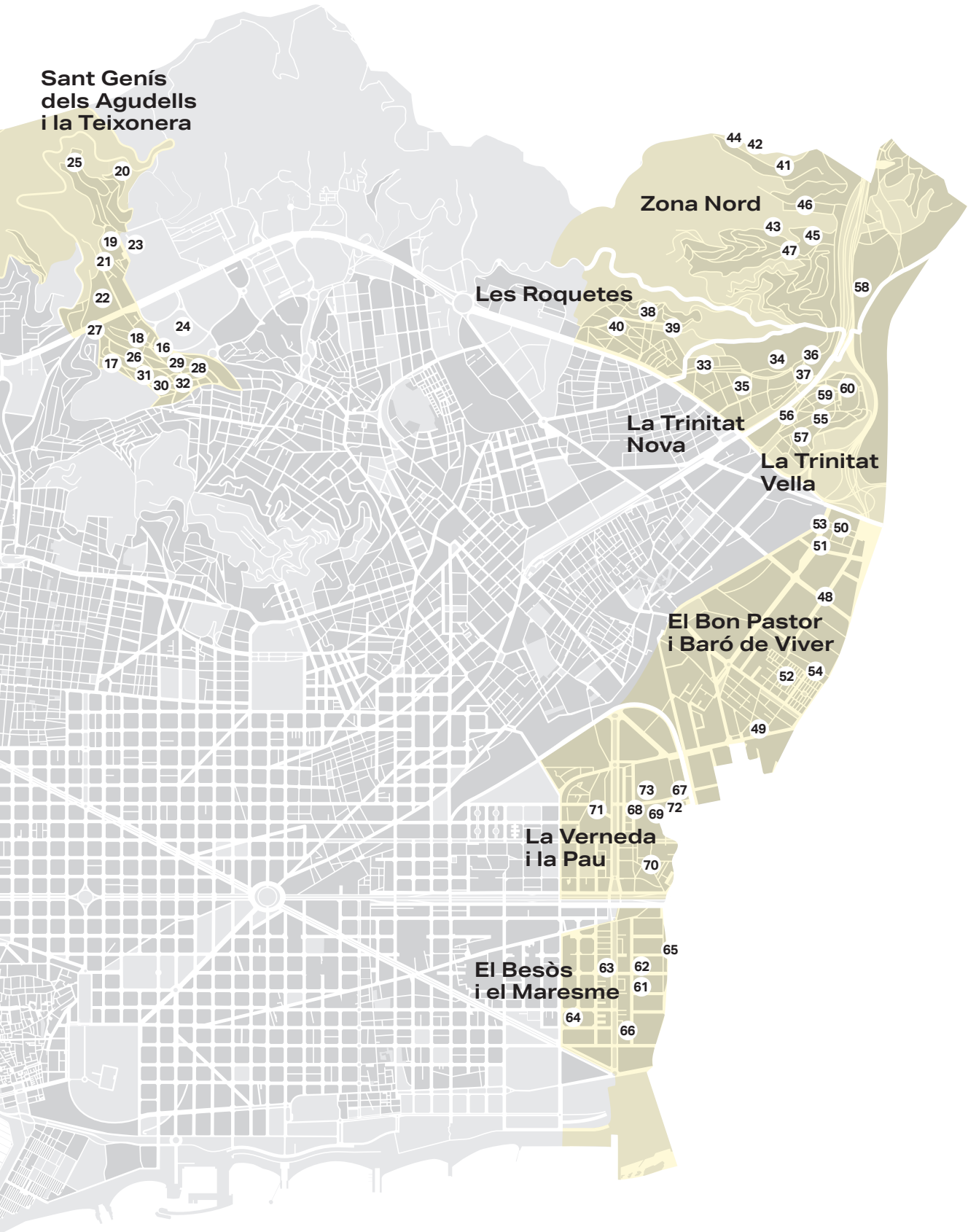

Les obres del Pla de Barris, així com les més de 600 accions que conformen el pla, tenen com a objectiu rebaixar les desigualtats socials que pateixen els barris. Per això, s'han prioritzat les intervencions que afavoreixen la vida comunitària, milloren l'accessibilitat dels barris i contribueixen a reduir les desigualtats educatives.

Les intervencions es reparteixen en:

- 10 transformacions integrals o millores en centres educatius
- 40 obres de millora de l'espai públic, la connectivitat i l'accessibilitat
- 14 obres de millora o creació d'equipaments comunitaris
- 9 obres de millora o creació d'espais esportius a l'aire lliure

La inversió total d'aquestes 73 obres és de 87 milions d'euros.

Zona Nord

- 41. Reurbanització i instal·lació d'escaleres mecàniques a l'entorn de l'avinguda de Rasos de Peguera.
- 42. Adequació dels vestidors del camp de futbol de Ciutat Meridiana.
- 43. Cobertura i millora de la pista del Campillo de la Virgen.
- 44. Reurbanització i millores de l'antiga zona esportiva de Ciutat Meridiana.
- 45. Millores de la senyalística al barri de Torre Baró.
- 46. Construcció d'una Oficina de l'Habitatge, OAC i Punt d'Assessorament Energètic a la Zona Nord.
- 47. Millores d'accessibilitat per al transport públic a Torre Baró.

El Bon Pastor i Baró de Viver

- 48. Reurbanització i remodelació del carrer de Caracas.
- 49. Reurbanització i millores a la plaça de Mossèn Cortinas.
- 50. Renovació del clavegueram dels carrers de Clariana i Campins.
- 51. Construcció d'un nou camp de futbol a Baró de Viver.
- 52. Nou Casal de Gent Gran del Bon Pastor.
- 53. Remodelació i millores de l'espai esportiu Club de Lluita.
- 54. Transformació de l'antic Institut Cristòfol Colom en el nou Institut de Formació Professional Rubió i Tudurí.

La Trinitat Vella

- 55. Reurbanització i millores al carrer de la Foradada i nova plaça dels Drets dels Infants.
- 56. Nou Casal de Gent Gran de la Trinitat Vella.
- 57. Remodelació, adequació i millores del passatge de la Trinitat i de l'Espai Barcino.
- 58. Creació d'una cal·listènia esportiva i millora dels camins i l'enllumenat dels entorns del Camí de Ronda.
- 59. Remodelació i millores de l'Escola Ramón y Cajal.
- 60. Millores puntuals de l'espai públic a l'entorn de la presó de la Trinitat Vella.

El Besòs i el Maresme

- 61. Reurbanització i millores al carrer d'Alfons el Magnànim.
- 62. Enderroc de l'antic cinema Pere IV per a la futura construcció d'un nou equipament.
- 63. Millores a l'Institut Rambla Prim.
- 64. Millores a la sala d'actes de l'Institut Barri Besòs.
- 65. Millores puntuals al Mercat del Besòs.
- 66. Remodelació i millores del menjador social i cooperativa Gregal.

La Verneda i la Pau

- 67. Reurbanització i millores a l'espai públic de Via Trajana.
- 68. Reurbanització i millores de l'entorn del carrer de Camp Arriassa.
- 69. Nou circuit esportiu: millora dels espais esportius a l'aire lliure de la Verneda i la Pau.
- 70. Millores a l'Institut Bernat Metge.
- 71. Millores a la sala de teatre de l'Escola La Pau.
- 72. Millores dels jocs infantils als espais públics de la plaça de l'Escola La Pau.
- 73. Millora del Casal de Gent Gran Verneda Alta.

El Pla de Barris, present a 16 dels barris més desfavorits de la ciutat, ha posat en marxa més de 600 accions per reduir les desigualtats socials en aquests territoris. En aquest espai n'expliquem algunes.

La salut als barris

L'impuls de la vida en comú, un hàbit saludable

L'Agència de Salut Pública, en el seu últim informe, alerta del creixement de les desigualtats en l'àmbit de la salut, desigualtats que acaben generant que l'esperança de vida entre un ciutadà d'un barri de rendes altes pugui arribar a ser 8 anys superior que la d'algú d'un barri de rendes baixes. Amb la voluntat d'ajudar a reduir aquestes diferències, el Pla de Barris ha treballat amb les àrees, departaments i districtes per tal de donar un impuls en aquells aspectes que es consideren importants a l'hora de potenciar hàbits saludables, que s'acaben traduint en una millora del benestar físic i emocional de tots els veïns i veïnes. Es per aquest motiu que tots els plans de barri compten amb projectes que, d'una manera o d'una altra, tenen el mateix objectiu, encara que la forma d'apropar-s'hi sigui a través de l'esport, de l'alimentació, de potenciar les relacions socials i evitar l'aïllament, de l'aprenentatge d'habilitats parentals, entre altres.

Per exemple, per al veïnat de més edat dels barris de Sant Genís dels Agudells i la Teixonera s'han posat en marxa programes com Fem Salut a la Piscina, on persones grans en situació d'aïllament i vulnerabilitat desenvolupen activitats lúdiques i terapèutiques a la piscina de l'Hospital de Sant Rafael. Un altre projecte que inclou l'esport —en aquest cas, el criquet— per obrir i reforçar l'acció comunitària és Les Dúnia, als barris del Besòs i el Maresme, i la Trinitat Vella. És un programa adreçat específicament a noies de famílies novingudes, per ajudar-les a teixir noves xarxes de sociabilitat. D'aquesta manera, a través de l'equip de criquet femení es treballen aspectes com la inclusió social i la visibilització del col·lectiu. Un altre exemple és la Xarxa Sense Gravetat, un programa que ofereix un catàleg de tallers oberts a joves (16-25 anys) provinents tant de la xarxa de serveis de salut mental com de la comunitat, en col·laboració amb els serveis i equipaments del territori.

Moltes altres activitats del Pla de Barris en l'àmbit de la salut posen també l'accent en els aprenentatges en la cura de la primera infància en barris com el Bon Pastor i Baró de Viver, la Trinitat Vella o les Roquetes. —

01

02

03

- 01 Gent gran de Sant Genís dels Agudells a la piscina de l'Hospital de Sant Rafael.
- 02 Jessica Sala participa al programa Nous Lideratges als Barris.
- 03 Participants a una sessió del programa Nous Lideratges als Barris.
- 04 Joves de Sant Genís dels Agudells a la nova Sala Jove.
- 05 Festa comunitària de la Pinya (les Roquetes).

04

05

Nous lideratges

A la recerca de nous lideratges als barris

Els barris de Barcelona són ens vius. Es renoven i creixen. Però no tothom té temps, espai o coneixements per participar activament en les decisions que conformen el present i el futur del barri. Per això es va posar en marxa el programa Nous Lideratges, que ja ha celebrat la seva tercera edició. Aquest projecte, impulsat pel Pla de Barris, la Fundació Jaume Bofill i l'Institut de Govern i Polítiques Públiques, és una formació vivencial adreçada a joves dels barris més desfavorits de la ciutat. El projecte promou el procés d'empoderament de les persones participants i, alhora, dona formació sobre aspectes de desenvolupament comunitari per contribuir millor a construir o reforçar el teixit social i ser promotors de propostes col·lectives. Al llarg del programa, una quinzena de joves de les àrees de Barcelona on actua el Pla de Barris s'han conegut, s'han apropiat a la tasca d'entitats socials i culturals de diferents àmbits, han entrevistat diversos dirigents polítics i han après a construir un projecte social.

Jessica Sala, periodista i una de les participants, afirma que el programa l'ha ajudat a empoderar-se i tirar endavant projectes de la seva associació. "Ara sé que puc fer més coses, que no m'he de posar límits i que puc anar més lluny", diu.

Programes com aquests són importants, en aquests barris, ja que als territoris més vulnerables és on hi ha més dificultats per identificar nous actius comunitaris i fer emergir iniciatives impulsades per la mateixa població. —

Més de quaranta joves s'han apropiat a la tasca d'entitats socials i culturals de diferents àmbits

Formació a entitats

Una eina clau per reforçar els moviments comunitaris

Barcelona és una ciutat rica en esperit associatiu i reivindicatiu. A molts barris el veïnat amb inquietuds socials i ganes de canviar les coses es troba, comparteix experiències i pensa com millorar el futur junts. Per mantenir obert aquest camí, les entitats del barri —agents clau al territori de potenciació de la xarxa comunitària— han d'estar vives i en moviment. El Pla de Barris vol reforçar els moviments comunitaris i, per això, al llarg dels dos últims anys, conjuntament amb Torre Jussana, un centre de servei per a les associacions de la ciutat, ha posat en marxa un programa d'acompanyament i formació de l'acció veïnal als 16 barris del Pla de Barris. Un total de 34 entitats han rebut formació en els quatre àmbits clau per al seu bon funcionament: la intenció, la participació, l'acció i la gestió. —

Barris jugables

Jardins, places i carrers més jugables per als més petits

“El descans, el joc i el temps lliure són tan importants per al desenvolupament de l’infant com la nutrició, l’habitatge, l’atenció a la salut i l’educació”, diuen les Nacions Unides. Barcelona ha decidit ser una ciutat més amable amb els nens i les nenes, i el que més volen —i necessiten— és jugar. Amb aquesta idea, i emmarcat dins la mesura de govern “Barcelona dona molt de joc”, s’ha posat en marxa un pla per impulsar una nova visió del joc a l’espai públic, afavorint i reconeixent la seva importància social i millorant la vida comunitària. El Pla de Barris participa de ple en aquest projecte amb més d’una desena d’accions en marxa, reforçant nous espais que inclouen una àrea de joc o afavorint el joc espontani en parcs i jardins, places i carrers. Alguns d’aquests projectes són la renovació dels espais de joc als jardins de la Mediterrània, al barri de la Marina, i a la plaça Mossèn Cortinas, al Bon Pastor, així com la nova plaça que es farà als voltants de l’Escola La Pau, al barri de la Verneda i la Pau. “Ara és una plaça buida, on les famílies venen a buscar els infants i marxen. No hi ha vida. Això canviarà molt en poc temps: les famílies de l’escola van participar en la proposta per fer aquesta nova plaça i, d’aquí a poc, en aquest nou espai hi jugaran les nenes i els nens i xerraran les famílies”, explica Sònia Burgués, directora de l’escola. —

Marxes Exploratòries

Les dones canvien l’espai públic

Qui decideix l’urbanisme de l’espai públic? Carrers i places massa foscos, zones on no es pot transitar amb un cotxet de bebè, falta de jardins i parcs infantils... L’espai públic és de tothom, però aquests són només alguns dels problemes que, amb ulls de dona, detecten les veïnes quan caminen pels barris. Per tal de revertir aquesta sensació i millorar l’espai públic per a tothom, el Pla de Barris, conjuntament amb l’àrea de transversalitat de gènere, va iniciar fa mesos uns recorreguts a peu amb perspectiva de gènere, amb les veïnes, per trobar solucions conjuntes que facin la vida més fàcil, agradable i segura a tot el veïnat. D’aquesta manera, les dones van observar *in situ* elements que dificulten la vida quotidiana i que, si els canviem, la milloren. Aquestes passejades, treballades prèviament en una sessió de preparació, s’han dut a terme als barris de la Marina, la Verneda i la Pau, la Trinitat Vella, el Bon Pastor, la Trinitat Nova, el Besòs i el Maresme i, recentment, al barri de les Roquetes.

A principis del 2019, el veïnat de la colònia Santiveri i de tot el barri de la Marina —especialment, les veïnes, és clar— han celebrat la reurbanització dels entorns, renovats a partir de les demandes que van sorgir en la Marxa Exploratòria amb perspectiva de gènere que es va fer a la mateixa zona fa dos anys. Se n’ha millorat la il·luminació, la visibilitat, la vegetació i l’amplada de les voreres, i s’ha renovat el cla-vegueram, el mobiliari urbà, tot el paviment i les àrees enjardinades. Ara, els carrers s’han tornat més accessibles, agradables i també segurs, per a les dones i per a tothom. —

Rehabilitació de finques

Un programa d’ajuts específics per garantir el dret a l’habitatge digne

Molts barcelonins i barcelonines saben que l’Ajuntament ofereix subvencions per rehabilitar interiors d’edificis i façanes o per instal·lar ascensors. Però què passa si ho desconeixes, o si no saps com demanar-los, o no tens cap administrador de finques per fer les totes les gestions necessàries per posar-ho en marxa, o si al teu edifici no hi ha establerta cap comunitat de veïns per posar-te d’acord i demanar aquests ajuts?

El Programa de Rehabilitació de Finques, del Pla de Barris i el Consorci d’Habitatge de Barcelona, va néixer per donar resposta a aquestes situacions. L’Ajuntament de Barcelona va constatar que certes finques, degut sobretot a la seva complexitat social i econòmica, no aconsegueixen beneficiar-se de les polítiques de rehabilitació municipals i, per tant, queden al marge de processos de rehabilitació i de les convocatòries d’ajudes públiques.

Aquest fet va empènyer a crear un programa d’ajudes amb un finançament específic i uns criteris d’accés que clarament busquen millorar finques degradades i amb una alta vulnerabilitat social, per tal de facilitar-ne la rehabilitació. Els objectius del programa són:

- Fer més accessibles les ajudes (que poden arribar a ser del 100 % segons les condicions socials dels beneficiaris), incorporant un acompanyament tècnic, jurídic i social en tot el procés de rehabilitació.
- Preservar les condicions de vida dels actuals veïns i veïnes, i evitar els possibles moviments d’expulsió.
- Contribuir a la incorporació al mercat de nou habitatge de lloguer social.
- Contribuir a la cohesió social gestionant conflictes i propiciant la regulació de les comunitats de propietaris.

A partir d’una potent diagnosi feta a tota la ciutat de Barcelona (UPC, 2017) i identificades les finques amb uns indicadors més crítics (socials i de conservació), es va fer un treball de camp proactiu apropant-se a les comunitats detectades i oferint-los l’acompanyament en el procés de rehabilitació i la tramitació d’ajudes.

El treball de camp de l’equip tècnic ha permès detectar i acompanyar un total de 135 comunitats de propietaris de finques potencialment vulnerables i iniciar un total de 104 expedients (1.582 famílies beneficiàries) que acabaran rehabilitant la seva finca gràcies al suport econòmic i social d’aquest programa. Actualment, 38 finques ja han iniciat les obres i la resta preveuen fer-ho durant aquest 2020. —

El projecte, dotat amb 15 milions d’euros, beneficia al voltant de 1.582 famílies

- 06 Rehabilitació de finques, al barri de Baró de Viver.
- 07 La nova plaça Dolors Canals, al barri del Besòs i el Maresme.
- 08 Una nena juga en un parc infantil de la ciutat.
- 09 Infografia de la metodologia de les Marxes Exploratòries.

06

07

08

09

"Hem d'enfortir el teixit veïnal i les polítiques públiques per plantar cara a les desigualtats"

Oriol Nel·lo, president del Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona

L'ENTREVISTA A LA CONTRA

REDACCIÓ —

Davant la desigualtat i la segregació, necessitem construir més ciutat i més societat. L'Oriol Nel·lo (Barcelona, 1957), doctor en Geografia, treballa, des de la universitat, des de l'escriptura i des de la política per reduir les desigualtats socials entre les persones. Ho va fer des de la Generalitat, al front de la Llei de barris (2004), i ara ho fa des del Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona. L'Oriol està convençut que la complexitat de la desigualtat urbana exigeix una intervenció coral entre les iniciatives ciutadanes i unes polítiques públiques robustes i innovadores. En aquesta entrevista, l'Oriol subratlla que els drets socials s'han de defensar cada dia i que els barris organitzats són els que millor fan front a les crisis.

D'on surgeix la idea del Pla de Barris?
L'increment preocupant de les desigualtats, agreujat sobretot a partir de la crisi, fa que aquelles persones que tenen més necessitats de serveis i menor capacitat adquisitiva es vegin empesos a viure en els barris amb més dèficits urbanístics, educatius, de serveis... Això suposa un problema, però, a la vegada, dona l'oportunitat de reivindicar, amb tota justícia, més serveis per a aquests barris, per assegurar els drets dels que hi viuen. Aquest és l'objectiu del Pla de Barris: impulsar polítiques públiques específiques per lluitar contra els efectes de la desigualtat en aquells barris que més la pateixen, polítiques que permetin intervenir-hi de forma integral i transversal per millorar les condicions de vida.

Què creus que s'està aconseguint amb el Pla?
Una de les poques coses bones que ha sortit de la crisi tan profunda i brutal que hem patit és una florida molt important d'iniciatives ciutadanes, de formes alternatives d'organització, com els bancs de temps, els menjadors populars, etc. La peculiaritat del Pla de Barris és que l'Ajuntament de Barcelona el va concebre no de forma unilateral, com a institució, sinó proposant als veïns dels barris de fer un pla junts, a partir d'allò que les entitats i associacions veïnals ja estaven fent o volien fer als barris. D'aquesta manera s'han aconseguit millores d'estructures i de serveis, així com millores organitzatives i de cohesió entre els veïns. Aquest és un resultat que potser no veus quan passes pels carrers, però és essencial: si tenim un teixit veïnal fort, tenim una major capacitat per plantar cara a l'adversitat, establir mecanismes de solidaritat que funcionen i, també, millorar la capacitat de reivindicar els drets socials.

Per què el Pla de Barris dona tanta importància a l'educació?

L'escola incideix de manera extraordinària en el progrés o el retrocés d'un barri. Les desigualtats es generen a través de mecanismes econòmics, però es reproduïxen a través d'altres mecanismes, i un d'aquests és l'escola. La reducció de les desigualtats passa per mesures de caràcter econòmic. Però per evitar que la desigualtat es consolidi i creixi cal tenir un sistema escolar capaç d'oferir igualtat d'oportunitats a tots els nois i noies independentment del nivell de renda de les seves famílies.

En aquests temps de globalització i polítiques transnacionals, ressurgeix la reivindicació de les polítiques locals i de barri. Per què?

Travessem un període en què s'estan posant en dubte drets que nosaltres consideràvem irreversibles: les pensions, la salut, l'educació. Cal defensar i refermar les polítiques socials. I per fer-ho cal territorialitzar-les, és a dir, cal partir dels problemes de cada lloc concret i projectar polítiques adaptades a cada lloc.

Per què funcionen més les polítiques socials si es territorialitzen?

Primer, perquè son més eficaces; segon, perquè permeten implicar el teixit ciutadà, i tercer, perquè d'aquesta manera la ciutadania se les fa més seves. A més de ser pensades en cada territori han de tenir l'ambició de cobrir tots els aspectes de la vida del barri: de l'educació al comerç, de l'habitatge a l'espai públic, de l'accessibilitat als serveis. Ara bé, les institucions d'àmbit superior també tenen responsabilitats. No és correcte pensar que les necessitats dels barris s'han de tractar únicament amb recursos locals. L'Ajuntament de Barcelona pot tirar endavant el Pla de Barris perquè té la grandària que té, però els petits ajuntaments no ho poden fer, és impossible. O hi ha una transferència de recursos des de la Generalitat i des de l'Estat cap als ajuntament o no hi ha manera de millorar els barris vulnerables.

Què podem aprendre d'un programa com el Pla de Barris?

Crec que aquest Pla confirma tres coses. Una és la necessitat de coneixement, per mesurar i canviar la ciutat. L'altra és la necessitat de la intervenció des dels poders públics, per no deixar la ciutat en mans d'impulsos del mercat que generen desigualtat. I la tercera és que només es pot tenir èxit si el veïnat s'organitza i fa seves aquestes conquestes. —

SENSE BARRIS NO HI HA BARCELONA
www.pladebarris.barcelona

“Ha estat un gran aprenentatge”

Suso López Fernández – Cap de projecte del Pla de Barris

Fer aterrar el Pla de Barris a la Zona Nord era tot un repte, perquè d’una banda significava intervenir en una de les àrees de la ciutat amb més desigualtat i, de l’altra, ja existia des de feia anys una tradició de feina comunitària molt establerta. Nosaltres hem arribat amb la voluntat de fer un treball el més transversal i col·lectiu possible, on totes les veus tinguin presència i alguna cosa a dir sobre el que estem fent. Aquest teixit comunitari, educatiu i associatiu ha fet de mur de contenció tots aquests anys en un entorn complex on, si no hi fos, el que ens trobaríem a l’altre costat seria el precipici. La nostra feina és situar més elements, reforçar aquest mur de contenció i intentar que aquesta escletxa sigui cada dia més prima. I per fer això necessitem tota la massa crítica i tota la intel·ligència col·lectiva que representen les entitats que fa anys que treballen als tres barris. Personalment, ha estat un luxe poder treballar braç a braç amb persones que han protagonitzat lluites veïnals històriques a Barcelona. —

“No estem sols”

Anissa Kab – Animadora sociocultural i participant del programa Nous Lideratges

Jo treballava al casal infantil de Vallbona, i ens van enviar un correu convidant-nos a participar al programa Nous Lideratges. La veritat és que jo he sempre estat una mica reticent amb tot el que fa referència a les institucions públiques com l’Ajuntament, perquè si hi vas sol és com un mur. Però m’hi vaig apuntar, va ser una formació de tres caps de setmana i, sincerament, ha canviat moltíssim la visió que tenia sobre moltes coses. Els de dalt continuen allà, hi ha lleis i no es poden solucionar els problemes de tot un poble, és cert. Però el fet de poder conèixer totes aquelles associacions i entitats em va fer veure que ja no estava sola. La PAH, per exemple, des de la igualtat i des de les seves necessitats va crear una associació i fins i tot va aconseguir canviar lleis. Llavors vaig ser conscient que un ciutadà sol no pot fer res, però que si ens unim podem arribar a fer moltíssimes coses. Avui en dia, si tenim problemes hi ha molts llocs als quals podem acudir perquè ens donin un cop de mà. —

“M’agrada ajudar la gent gran”

José Luís Doblado – Participant del programa “En prenem cura”

En principi no havia de participar al programa “En prenem cura”, però em van trucar un cop ja havia començat i ho vaig trobar molt interessant, això de tenir cura de les persones grans i ajudar-les, així que m’hi vaig apuntar. Ara mateix hem fet una formació per crear la cooperativa i tots els altres aspectes relacionats amb l’emprenedoria. Tot i que faig una mica de tot —d’ajudant de paleta, reformes, mudances, entregues d’electrodomèstics, el que sigui— i no tinc permís de residència, espero poder trobar en aquest programa un futur estable i resoldre totes aquestes qüestions administratives. Hem creat la cooperativa aquest estiu i hem engegat tot el programa d’atenció a la gent gran, que no es basa només a tenir-ne cura, sinó també a oferir-los un servei més integral, que ens permeti arreglar un endoll o resoldre qualsevol problema que tinguin a casa seva, com restaurar un moble o desembossar una canonada. —

“He participat en pràctica-ment tots els projectes del Pla de Barris”

Marta González – Cap de departament a la Zona Nord

El Pla de Barris ha implicat una dotació de recursos més enllà dels ordinaris, fet que ha suposat aterrar i haver de gestionar, en un territori amb dinàmiques pròpies de treball, tot un seguit d’actuacions, i això ha estat molta feina. Justament per això, fer un bon aterratge de les propostes i aprofitar els espais de treball existents comporta un esforç considerable. La relació amb les entitats ciutadanes de la Zona Nord ha estat més facilitadora o més tensa, depenent del moment. A vegades, quan arriben noves propostes i projectes, implantar-los requereix un cert temps; és necessari que la gent també els entengui i els vegi com una oportunitat. Però en general s’han donat bones enteses i bones sinergies per poder tirar endavant totes aquestes idees. Amb tot, el Pla de Barris ha estat una oportunitat per a tots els territoris on s’ha implantat, però ara, per l’actual context polític i els futurs acords de govern, existeix el risc que no es continuïn moltes de les accions començades. I veure com s’encararà aquest nou context és tot un repte. —

“Era necessari dignificar la zona esportiva”

Pilar Murteira – Àvia

Soc de l’associació Amb Cor de Dona Zona Nord i estem impulsant el projecte de la Zona Esportiva Provisional. El que busquem és dignificar aquest espai i crear-hi una gran plaça on tinguin cabuda diferents equipaments, tant per a adults com per a nens, amb sortida a Collserola. Ara mateix hi ha un pàrquing, un petit parc infantil, una pista de bàsquet no reglamentària i quatre màquines de fer exercici en mal estat per a la gent gran. La idea per al futur és fer-hi una reserva per als equipaments i fer una pista de bàsquet polivalent, pistes de petanca, de vòlei, etc. O sigui, un lloc amb zones cobertes i descobertes on s’hi pugui passejar, fer exercici i fer altres activitats relacionades amb la vida saludable. També està previst fer-hi un escenari i posar enllumenat artístic a la zona de l’aqüeducte per a festes, concerts i altres esdeveniments que s’hi puguin celebrar. La veritat és que quedarà molt xulo i volem que a la llarga esdevingui un gran parc central i un eix de salut de la Zona Nord. —

“A la Zona Nord, estem més a prop de tenir un casal de joves”

Desiree Plazas – Presidenta del casal de Joves - 20 anys

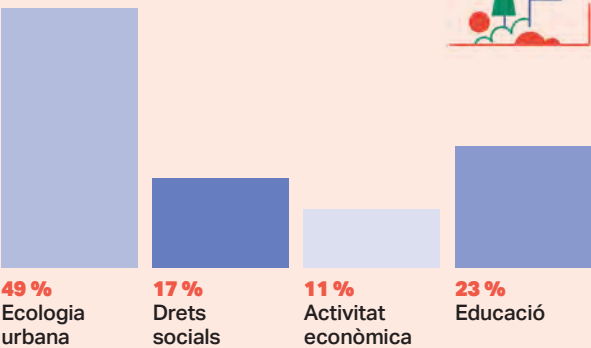
A la Zona Nord no hi ha un casal de joves. Al Casal del Cruïlla, quan en fas 18 ja no pots anar-hi més. Per tant, hi ha la necessitat de crear un espai per als joves de 18 a 35 anys on s’hi puguin fer diferents activitats i participar a les diverses taules i esdeveniments, com la festa major. Tot i que hi ha un equip tècnic encarregat de fer aquestes tasques, creiem que els joves del barri som els més adients per fer-les, perquè sabem clarament què volem. Tot i que encara no disposem d’un espai, estem a l’espera d’un de nou per poder-lo autogestionar. Per això, el Pla de Barris ha posat un dinamitzador que ens forma en tots aquests aspectes. Les activitats que fem són de tot tipus, des de tallers fins a sessions de cinema a la fresca o formacions, com “En contra del mite romàntic”. Amb tot, les activitats que realitzem sempre van alineades amb els nostres valors: el feminisme, l’ecologisme, etc. Ara estem organitzant unes Excursions Netes, on, a part de sortir a caminar per la muntanya, netegem la zona de deixalles i escombraries. —

El Pla de Barris en xifres

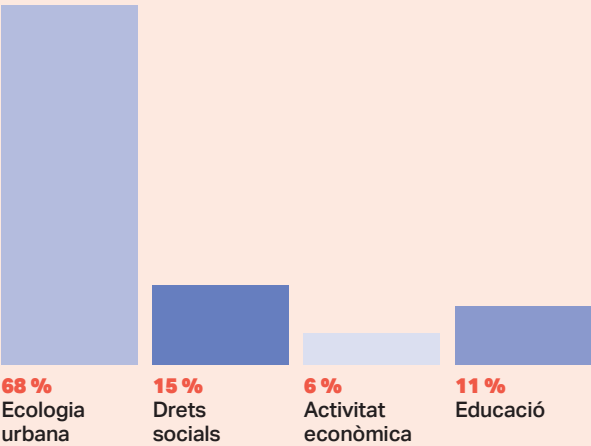
Amb més de 600 accions impulsades durant els últims tres anys a Barcelona, aquests són alguns dels resultats més tangibles del Pla de Barris.

Dotació pressupostària

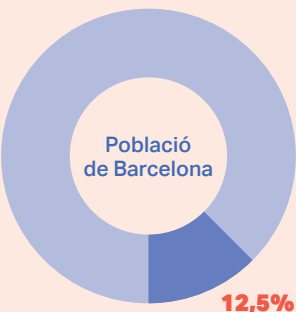
150.000.000€
DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA TOTAL
A TOT EL PLA DE BARRIS

20.779.577€
DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA TOTAL
A LA ZONA NORD

Població beneficiada

A Barcelona hi viuen 1.620.343 persones, segons dades de l'Idescat —
Als barris de la Zona Nord 14.335 pesones s'han beneficiat del Pla de Barris.

203.342
PERSONES
QUE S'HAN BENEFICIAT
DEL PLA DE BARRIS
A TOT BARCELONA

Educació

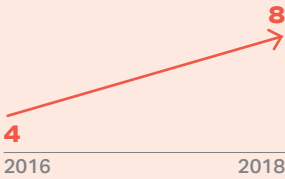
+76
HORES DE LECTURA
PER ALS NENS I
NENES DEL BARRI

65%
FAMÍLIES DE
LES ESCOLES BRESSOL
QUE HAN REBUT SUPORT EN
EL MARC DEL PROGRAMA 0-3

Activitat econòmica

+100%
AUGMENT DE PROGRAMES
DE FORMACIÓ OCUPACIONAL
MUNICIPAL A LA ZONA NORD

Drets socials

+18%
AUGMENT DE PARTICIPANTS
EN PROGRAMES DE SALUT
COMUNITÀRIA A LA CIUTAT

144
HABITATGES DE LA ZONA NORD
QUE REBEN AJUDES PER A LA
REHABILITACIÓ DELS EDIFICIS
ON VIUEN

81
PERSONES DE LA ZONA NORD
BENEFICIADES AMB SUPORT
PSICOSOCIAL EN EL MOMENT DEL
DESNONAMENT

Ecologia urbana

+18.740m²
AUGMENT D'ESP AIS D'ESTADA
I PARCS INFANTILS

Equival aproximadament a 2,3 camps de futbol.

Zona Nord

01

02

“La Zona Nord requereix un impuls especial adaptat a les necessitats específiques del seu veïnat”

Programes d’ocupació a la Zona Nord: amb ofici i benefici

JOAN B. ROSELLÓ —

Determinats indicadors socio-econòmics i formatius situen els barris de la Zona Nord com un dels territoris amb l’índex de vulnerabilitat més elevat de Barcelona. A la fragilitat residencial i als condicionants orogràfics s’hi uneixen altres factors, com la manca d’oportunitats ocupacionals o la precarietat laboral, que agreugen, encara més, la inestabilitat existent. Per tant, trobar solucions orientades a millorar el futur professional dels veïns i les veïnes de la Zona Nord és tota una prioritat.

01/02 Alumnes i professors del restaurant-escola Cruïlla al Punt, a l’avinguda d’Escolapi Càncer, 4.

Tot i que s’han creat diferents programes per pal·liar aquesta situació, com Barris d’Oficis (programa anual de contractació, formació i acompanyament), “En prenem cura” (projecte d’emprenedoria) o una iniciativa de convalidació d’estudis, la idiosincràsia de la Zona Nord requereix un impuls especial adaptat a les necessitats específiques del seu veïnat, format per molts joves, que amb el suport adequat podran lluitar també per un futur digne.

Una xarxa efectiva

A la plaça dels Eucaliptus, a Torre Baró, hi ha el restaurant Cruïlla al Punt. Tot i que *a priori* sembla un restaurant de menús més, el que amaga va molt més enllà. Aquest restaurant-escola forma el jove en el sector de la restauració sota l’empara del PES Cruïlla, plataforma social dels salesians amb una forta vinculació al barri. En Juanfran, que és qui porta el projecte, m’explica fins a quin punt està arrelada aquesta institució. “Fa uns 40 anys que som aquí i som tot un referent. Qualsevol persona del barri, sigui de la generació que sigui, coneix un munt de persones que han passat pel Cruïlla.” I, de fet, em confessa que la majoria de nois i noies que entren o bé als fogons o bé a la sala acaben trobant feina i inserits amb èxit al mercat laboral. En aquest sentit, la Victòria, mà dreta del Juanfran, matisa: “Tenim 16 alumnes a diferents llocs de Barcelona, en cuines i hotels.”

I quin és el secret? Segons ells, la col·laboració entre totes les entitats i organismes. “Entre nosaltres hi ha complicitat i no competència, ja que, com no ens podem multiplicar, l’únic que ens queda és treballar en xarxa. Amb el restaurant, per exemple, nosaltres ja teníem cert rodatge després d’haver muntat formacions similars i havíem vist que els joves responien molt bé. Així que només ens quedava l’espai, que ens el va cedir l’Ajuntament i va pagar-ne la reforma. L’arribada del Pla de Barris ha estat una molt bona oportunitat que ens ha permès enfortir encara més aquest enfocament de feina comunitària.”

Al Cruïlla al Punt també hi convergeix una altra iniciativa, Ocupa’t, duta a terme per elParlante, una entitat especialitzada en comunicació i educació social sota el paraigua del Pla de Barris i Barcelo-

na Activa. L’objectiu és implementar la formació que han rebut del Juanfran i la Victòria, i dotar-los d’eines digitals dirigides a cercar feina. Leticia Pipman, d’elParlante, ens parla del projecte: “La idea és ajudar aquests joves perquè puguin valorar les eines que ja tenen, que en són moltes. A vegades parlen quatre llengües i no són conscients del seu valor. Hi ha una primera fase que és més de sensibilització i treball de grup, on fem servir eines de teatre i dinàmiques actives. I en una segona fase ja entrem en la producció audiovisual: els dirigim i els ensenya a utilitzar capacitats que ja tenen, com l’ús de les xarxes socials. El resultat són vídeos curts on es presenten i es mostren les seves capacitats comunicatives i culinàries.” El passat dia 28 de juny va tenir lloc un esdeveniment amb persones importants del sector on, a més de projectar-s’hi vídeos, hi va haver un espai de *networking* on s’hi van fer xerrades professionals.

Entorn esportiu

Avui, a l’Escola Ciutat Comptal de Vallbona, s’hi organitza una cursa i tots els implicats estan enfeïnats senyalitzant el recorregut i instal·lant un arc d’arribada inflable gegant. Tot aquest rebombori és a causa del projecte “Formació en l’entorn esportiu”, on els 15 participants que hi ha volen obtenir un certificat professional d’educació esportiva. Per això, els toca organitzar una cursa per als alumnes de l’escola de Vallbona. Tot i que estan molt enfeïnats, trobo l’Alba, tècnica del projecte, que me’n parla una mica més a fons: “A més del curs, organitzem tres activitats a l’any que aprofitem perquè els joves facin pràctiques i coneguin la realitat i perquè el que estan aprenent pugui repercutir al barri. Les expectatives són que facin un avanç en la seva vida; que aquest procés, encara que sigui curt, els serveixi per fer salt, i que reprenguin els seus estudis o bé comencin una nova vida laboral.” La cursa acaba amb èxit i sense incidents, i els 15 joves s’afanyen a retirar les senyalitzacions i qualsevol rastre de la cursa amb la mateixa energia amb què s’hi han posat de bon matí. —

REDACCIÓ —

És una veritat universal que cap nadó arriba al món amb un manual d'instruccions sota el braç. A partir d'aquesta premissa, Encarna Román i Elena Ràfols, directores de les dues escoles bressol municipals de la Zona Nord, La Muntanya i Aqüeducte, van proposar crear un nou servei: l'Espai de Criança. Aquest espai, real i simbòlic alhora és en realitat una suma de moments i oportunitats de trobada per compartir-hi els reptes familiars de la vida privada i, també, els reptes socials de la vida pública. En aquest Espai de Criança es parla de les coses més quotidianes de l'aventura de cuidar i cuidar-se (com alimentar, com fer dormir, com connectar amb les nostres criatures) i també s'hi fa xarxa en temes de salut, de feina o d'habitatge.

"Els que cuidem els nadons ens hem de conèixer i fer pinya"

Elena Ràfols i Encarna Román
Projecte Espai de Criança

Com va sorgir la idea de l'Espai de Criança?

Elena: Vam començar ara fa quasi quatre o cinc anys. Ho vam posar en marxa de forma voluntària gràcies a l'Associació Espiral. Vam veure que necessitàvem un espai de trobada amb les famílies i entre les famílies, per tenir una estona de tranquil·litat per parlar, per poder fer preguntes i explicar compartint dubtes.

I com va evolucionar?

Encarna: Sí, vam ser conscients que aquell era un espai prou bo d'apoderament, com a mares i també com a persones. I de seguida vam veure la necessitat de anar-ho ampliant a partir de les demandes de les mares: parlar amb les llevadores, temes administratius o, fins i tot, problemes en temes d'habitatge.

Temes ben amplis i variats per donar-hi suport des d'una escola bressol, no?

Elena: Per això nosaltres vèiem que no hi arribàvem, que no donàvem per a més. Per això vèiem que l'Espai de Criança necessitava noves figures com l'educadora social, gent professional en aquests temes, amb recursos per poder donar sortides o canalitzar les demandes. Per tant, des del Pla de Barris, dins del projecte d'Escoles Enriquides, s'ha ampliat a les dues escoles bressol amb la figura d'una educadora social.

Encarna: Ara en el grup, gràcies també al suport del Pla de Barris, s'ha aconseguit ampliar l'horari i l'estada dins les escoles de les professionals que acompanyen els grups familiars, amb qui treballem molt l'esperit, diguem-ne, de tribu, amb suport extern i extens, d'ajuda entre les mares.

L'Espai de Criança dona els seus fruits, doncs?

Elena: Bé, la resposta no és imminent. Tot són grans de sorra. Però és un tipus d'iniciativa que, si continua de forma estable i a llarg termini, deixa petjada i arriba a les escoles.

Encarna: El que sí que veiem que ja ha canviat i funciona és el tipus de relació de les famílies envers de l'escola: estan obrint-se, estan participant més algunes famílies a les quals els costava fer-ho. Però hi ha tants tipus de família com persones i la diversitat cultural a la Zona Nord és molt enriquidora: tractem amb famílies de procedència africana, llatino-americana, de l'Europa de l'Est. Normalment són famílies joves, algunes en situació complexa en termes laborals, d'habitatge i de salut. Tot el que es treballa ha de partir de les seves necessitats, que són diverses i multiculturals.

Expliqueu algun exemple del que feu a l'Espai de Criança a l'escola bressol.

Elena: Doncs tenim l'espai de benvinguda, el d'adaptació per als petits, per a mares i pares, eh?, i l'espai d'esmorzar conjunt. També tenim el racó del massatge infantil, per reforçar la connexió entre mares i pares i nadons. Hi ha famílies que connecten més en uns espais que no pas en uns altres.

Expliqueu algun exemple del que feu en el marc del barri.

Elena: Doncs, per exemple, hem generat activitats a la biblioteca per a grups de mares i pares i també per a grups de mares amb els seus nadons. A vegades ho fem treballant contes o llibres en l'idioma de referència d'alguna de les famílies. Tot això ajuda. És una altra manera de fer vincle, de presentar-te i de donar a conèixer el barri.

Encarna: S'han visitat amb les famílies els diferents equipaments de la Zona Nord, com el Centre Cívic, el Casal de Barri de Torre Baró, la Biblioteca, el CAP de Ciutat Meridiana, la seu de Barcelona Activa... S'han utilitzat i s'hi han fet diferents tallers, reunions i xerrades.

Llavors, pel que dieu, l'espai és un molt bon servei.

Encarna: Sí, la veritat és que la valoració de totes les parts implicades és molt positiva. I s'ha de continuar en els pròxims cursos. Al final, es tracta de començar a establir converses i a sumar esforços pel benestar dels infants i de les seves famílies. Els que cuidem els nadons ens hem de conèixer i fer un treball educatiu conjunt. Ara tot aquest projecte s'ha consolidat i s'ha estès. I així hem de seguir. —

Zona Nord

Homenatge a l'esperit combatiu de Manolo Vital

Manuel Vital. Autora: Eva Orti. Arxiu Històric de les Roquetes.

Manuel Vital (València de Alcántara, Càceres, 1923 - Torre Baró, Barcelona, 2010) és una figura indispensable per entendre el moviment veïnal a Torre Baró. President, primer, de l'anomenada Asociación de Cabezas de Familia de Torre Baró, va ser un dels membres fundadors de l'associació de veïns 9 Barrios. Rosi Martín i Antonio Torrico, que van ser companys de lluites veïnals amb Vital, fan memòria i recorden l'esperit combatiu del seu veí.

Conductor d'autobusos de professió des de l'any 1949, dos anys després d'arribar a Barcelona, Vital va militar en la clandestinitat tant en l'àmbit polític (formava part del PSUC) com en el sindical (afiliat a CCOO), i va patir la repressió dels darrers anys del franquisme, ja que va ser acomiadat de la feina durant la vaga del 1971. "El Manolo era com el pare de tothom", recorda Rosi Martín, veïna de Torre Baró, que va compartir lluites veïnals i polítiques amb Manuel Vital. "Tenia un cor gegant. S'implicava en tot el que hi havia i no li importava perdre el que fos per defensar el que considerava just", afegeix.

"La majoria del que hi ha a la Zona Nord pel que fa a serveis i equipaments és el resultat de la mobilització de la gent. Aquí les coses no ens les han portat, les hem hagut d'arrencar", assenyala Antonio Torrico, activista veïnal i amic de Vital. I al capdavant de bona part d'aquestes lluites apareix la figura de Manuel Vital. "Una de les primeres coses que em fascina d'ell era que pertanyia a aquell col·lectiu d'obriers que sabien parlar, que tenien la capacitat de posar-se davant la gent, explicar les seves idees i mobilitzar-la", afirma Torrico. La de l'aigua de l'any 1973, la del PERI (Pla Especial de Reforma Interior) dels anys 80 o la més icònica, el segrest d'un bus de la línia 47 per reivindicar l'arribada del transport públic a Torre Baró, són alguns dels moments clau en què Manuel Vital va participar per defensar els seus veïns i veïnes.

Rosi Martín va ser una de les persones que es va sumar a aquella mobilització per demostrar que l'autobús podia arribar a Torre Baró. Va ser la primavera del 1978. "Estava

donant el menjar a la meua filla quan, de sobte, començo a sentir molt de soroll. Surto de casa i veig el Manolo que baixa amb l'autobús pels carrers de la part alta del barri i la gent envoltant-lo. I hi vaig pujar. Després d'algunes voltes ens va parar la policia i ens van portar a la comissaria de Sant Andreu. Quan al Manolo li demanaven el carnet d'identitat l'entregàvem tots i totes els que l'acompanyàvem", explica. "El més impressionant d'aquesta mobilització és la resposta de la gent. Vital truca a la seva parella, li diu que vindrà amb l'autobús i quan arriba al barri la gent l'estava esperant. Això diu molt de com era la seva generació. Estaven cansats que els diguessin un cop i un altre que no hi podia arribar l'autobús", diu l'Antonio. Dos anys després, els primers autobusos arribaven a Torre Baró des de la plaça Virrei Amat i el 1981 començava a funcionar la ruta Ciutat Meridiana - Torre Baró.

Si bé de totes les mobilitzacions en les quals es va implicar, l'imaginari col·lectiu associa principalment Manuel Vital amb el segrest de l'autobús, el seu paper va més enllà d'això. "La de l'aigua va ser una lluita cabdal", explica Rosi Martín. El Manuel, que l'any 1973 passava per un moment personal delicat, es va implicar en el moviment a partir del segon diumenge de talls a l'avinguda Meridiana. La pressió va ser tal (tres diumenges consecutius de talls de carretera) que l'any 1974 s'inicià la col·locació de les canonades i les canalitzacions, i la persona que va encapçalar les negociacions amb l'Ajuntament va ser el Manuel.

Qui el va conèixer destaca la seva enorme solidaritat i com s'implicava sense demanar res a canvi. "Quan molts dels seus companys passen a les institucions, sobretot després de les primeres eleccions municipals del 1979, ell es queda al barri lluitant. El seu compromís primer era la seva gent", explica l'Antonio.

La memòria de Manuel Vital és avui encara present al seu barri, a Torre Baró. Si el 1998 rebia la Medalla d'Honor de la ciutat, avui una placa prop d'on hi havia La Casita posa en valor la feina i el paper essencial de l'associació de veïns 9 Barrios en el seu moment. —